

‘Eiken zijn momenteel hot’

In tijden van economische recessie wordt je creatief, weten Mario en Wendy van Aart. De ondernemers kregen vlak na de overname van Van Aart Boomkwekerijen de bankencrisis voor hun kiezen. De keuze voor grotere potmaten en de overstap op de laanbomenteelt bleek een goede greep. Jaarlijks worden nu 150.000 veredelde planten geënt en opgekweekt tot bomen van 1 á 2 meter voor kwekers in heel Europa.

Tekst: Jeannet Pennings
Foto's: René Faas

Midden in het dorp Oudenbosch, met op de achtergrond de kenmerkende basiliek, vinden we het Brabantse Van Aart Boomkwekerijen. Het nieuwe assortiment speelt de hoofdrol op het bedrijf van Mario en Wendy van Aart. Stad en land wordt afgestruind, op zoek naar nieuwe en betere soorten. Een interesse die bij Ad van Aart, de grondlegger van het bedrijf, begonnen is. En dat hij die interesse nog niet verloren is, blijkt tijdens een rondleiding door de kassen. Enthousiast vertelt hij over het grote bruine blad van *Quercus dentata* ‘Carl ferris Miller’ en de winterharde *Eriobotrya japonica* ‘Rose-Anne’. Ad van Aart raakt niet uitgepraat. “Mijn schoonvader heeft het bedrijf 50 jaar geleden opgestart”, vertelt Wendy van Aart. “Begonnen met van alles, is hij zich later vooral gaan toeleggen op het enten van coniferen in kleine p7 potjes.”

GROTERE POTMATEN

In 2005 zijn Mario en Wendy de overname gestart. Direct werd de overstap gemaakt naar grotere maten. “Wij leveren nu uitgangsmateriaal in p9 en 1,5 en 2 liter potten”, vertelt Wendy. “Daarmee zijn we niet meer afhankelijk

van handelaren die onze producten ophalen en doorverkopen. De grotere maten kunnen we rechtstreeks aan kwekers leveren. Dat maakt onze afnemers gevarieerder, een stukje risicospreiding.” Dat laatste was volgens Wendy niet onbelangrijk. Vlak na de overname van de kwekerij brak de tijd van de eerste bankencrisis aan. “Dan moet je iets verzinnen. Vrij snel zijn we ook overgestapt op de teelt van loofhout. Coniferen telen we nog mondjesmaat op bestelling. Dit heeft mede te maken met de groeiende en goedkope productie uit Oost-Europa. Mijn schoonvader had heel veel verschillende soorten coniferen, misschien wel duizenden. Wij zagen het verschil al bijna niet, laat staan de consument.”

.....

‘Vernieuwen betekent investeren, maar goede soorten betalen zich terug’
.....

Van loofhout werd al het een en ander geproduceerd. Inspelende op de behoefte van klanten nam deze teelt steeds serieuze vormen aan.

“Daarbij zijn we continue op zoek naar nieuwe, verbeterde soorten. Mijn schoonvader - die overigens nog volop meewerkt - was daar al mee bezig, maar deed er nog te weinig mee. Wij zijn ermee doorgedaan. Door goede contacten met kwekers en veredelaars uit heel Europa en Amerika proberen we altijd één van de eersten te zijn met een nieuw product. Inmiddels hebben we een groot netwerk opgebouwd. Nieuwe soorten zijn er meer dan genoeg, maar het is de kunst om de juiste eruit te pikken. Het betekent veel testen en de juiste onderstam erbij zoeken. Het kost jaren voordat je zeker weet wat goed is. Van de tien nieuwe soorten vallen er negen af. Een flinke investering, maar goede soorten betalen zich wel terug.”

EIK POPULAIR

Eiken zijn volgens Wendy momenteel ‘hot’. Het zijn stevige, sterke bomen die lang meegaan. “Dat past in het beeld van duurzaamheid, momenteel een belangrijk item bij de aanplanting van openbaar groen. Een mooie slanke boom die veel gebruikt wordt is de *Quercus robur* ‘Fastigiata’ koster. Deze kan overall toegepast worden, maar heeft ook vaak last van meeldauw. Inmiddels hebben we goede vervangers, zoals *Quercus bimundorum* ‘Crimsmid’ en *Quercus warei* ‘Regal Prince’. Een soort dat zich qua kleur onderscheidt, is *Quercus palustris* ‘Green Pillar’. Deze smalle, sterk vertakte eik heeft donkergroen, glanzend blad dat in de herfst felrood kleurt. Ook groenblijvende eiken zijn een hype.” Waar de eik gloriëert, loopt de (haag)beuk op het moment minder. “Daar hebben we ook een groot sortiment van. Onze in 2006 geïntroduceerde zuilvormige *Carpinus betulus* ‘Lucas’, staat inmiddels in heel Europa. Wat we momenteel proberen is niet alleen kwekers, maar ook eindgebruikers te informeren over sortimentsontwikkelingen. Projectontwikkelaars en gemeentes grijpen vaak naar bekende soorten die lang niet altijd de beste zijn.”

Quercus, Carpinus, Fagus en Liquidambar vormen de hoofdgewassen uit het sortiment van Van Aart. Soms wordt er een uitstapje gemaakt, getuige een aantal soorten boomhibiscus. "Ook enten we jaarlijks circa 50 sierkerssoorten, afkomstig uit Japan. Daar staan 'heilige' bomen die helaas met uitsterven bedreigd zijn. Bij hoge uitzondering mag hier van geknipt worden om de soorten in stand te houden. Deze zullen op Keukenhof worden uitgeplant." Van Aarts' brede sortiment zorgt voor een gevarieerd afnemerspakket: van kleine tuincentra tot grote laanboomtelers. "Het tuincentrum is nog een kleine markt, maar we zijn er mee bezig. Op Plantarium krijgen we veelvuldig de vraag waarom kleinere producten voor consumenten nergens te koop zijn. Juist onder tuinliefhebbers blijkt er veel animo om bomen zelf groot te kweken. De echt goede soorten met een mooie vorm, waar weinig aan hoeft te gebeuren, lenen zich hier prima voor. Volgend najaar willen we de eerste soorten in het tuincentrum hebben, maar dan wel iets groter. De meeste van onze bomen leveren we in 2 liter potten. Bomen voor het tuincentrum worden in 4 liter containers gekweekt."

ONDER PLASTIC

Begonnen met 100.000 kleine potjes per jaar, worden er tegenwoordig 150.000 enten gemaakt en in grotere potten afgekweekt. Hiervoor is vorig jaar een nieuwe tunnelkas gebouwd. Sommige soorten gaan in een later stadium naar buiten. "Wij kopen onderstammen van wilde soorten", legt Wendy uit. "Deze worden in het najaar in potten gezet en daarop gaan we enten. Dat gebeurt van januari tot en met maart met kale producten en van eind juli tot eind september met bladproducten. De enten gaan in de tunnelkas onder plastic, waar ze onder vochtige en warme omstandigheden goed aangroeien. Na ongeveer zes weken gaat het plastic eraf en kunnen de producten afharderen. Sommige planten gaan na enkele maanden in p9 pot weg, maar het grootste deel wordt opgepot en vanaf het najaar uitgeleverd. In totaal staan de producten minimaal drie jaar op de kwekerij. Het enten is handwerk; gemiddeld slaagt 70 tot 80 procent."

De afnemers van Van Aart zitten door heel Europa. Na Nederland (30 tot 40 procent) zijn de voornaamste afzetlanden Frankrijk, Duitsland, België, Italië, Oostenrijk, Denemarken,

Polen en Hongarije. "Via beurzen leggen we veel rechtstreeks contact. Inmiddels hebben we een aardige groep vooraanstaande kwekers om ons heen verzameld. Wat we merken is dat iedereen door de crisis een stuk voorzichtiger is. In 2007 hadden we op GrootGroenPlus alles wat nog gezet moest worden al verkocht. Nu is men terughoudender, wat natuurlijk alles te maken heeft met de stagnerende woningmarkt. Tot 2009 hebben wij heel goed gedraaid, maar

nog steeds mogen we niet mopperen. Italië ligt helemaal op z'n gat, maar de vraag uit Oost-Europese landen als Roemenië trekt aan. Wat opvalt, is dat men steeds bewuster omgaat met het sortiment en steeds meer zoekt naar goede, nieuwe soorten. Daarnaast speelt duurzaamheid een steeds belangrijkere rol, daar gaan we in onze teelt bewust mee om. Afnemers eisen dat gewoon, dat zien we in de toekomst alleen maar groeien."

Wendy van Aart: 'Men grijpt vaak naar bekende soorten, ook als er betere alternatieven zijn'